

Retkeilystä aiheutuvat jäteongelmat Saaristomeren kansallispuistossa

Saaristolautakunta 26.08.2024 § 22
616/00.04.00/2024

Valmistelija

Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma hyväksyttiin valtuustossa 27.2.2023. Ohjelma on voimassa vuosina 2023–2035. Ohjelman nojalla edistetään kestävästä kehitystä ja ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista kaupungissamme. 29.8.2024 vietetään Itämeri-päivää. Saaristolautakunta haluaa kiinnittää huomiota jätehuollon haasteisiin, jotka lisääntyvät Saaristomeren kansallispuistossa vierailevien retkeilijöiden kasvavan määrän myötä.

Metsähallitus hallinnoi Saaristomeren kansallispuistoa, joka sijaitsee biosfäärialueen ydinalueella. Kansallispuistot perustetaan lailla valtion alueille. Metsähallitus edistää alueen kestävästä kehitystä varsinkin virkistys- ja matkailutoimintaan liittyen. Kansallispuistot palvelevat luonnonsuojelun ehdoilla myös virkistystä. Liikkumisella ja oleskelulla luonnossa on terveyttä edistäviä vaikutuksia. Kuntalain mukaan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä. Hyvinvoiva ja toimintakykyinen kuntalainen on kunnalle tärkeä voimavara. Tästä syystä kunnan tulee kohdentaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimia ihmisten asuinympäristöön, liikenteeseen, varhaiskasvatukseen, kouluihin, työpaikoille ja harrastuksiin. Paraisten kaupungin osalta tämä sisältää myös retkeilyn Saaristomeren kansallispuistossa.

Metsähallituksen Luontopalvelut hoitaa kaikkia kaupungin suojelualueita ja myös yksityisiä suojelualueita, kun asiasta on sopimus maanomistajan kanssa. Suojelualueen hoitamisella tarkoitetaan alueen hoidosta ja hallinnoinnista vastaavan viranomaisen harjoittamaa toimintaa.

Saaristomeren biosfäärialue perustettiin vuonna 1994 ja se koostuu Saaristomeren kansallispuistosta ja Turunmaan saariston alueista, jotka kuuluvat Paraisten kaupungille ja Kemiönsaaren kunnalle. Tänä vuonna biosfäärialue viettää 30-vuotisjuhlavuottaan. Biosfäärialueen ohjausryhmä vastaa biosfäärialueen toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Ohjausryhmä koostuu Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Paraisten kaupungin, Kemiönsaaren kunnan, Metsähallituksen, Åbo Akademin ja Turun yliopiston edustajista.

Metsähallitus on vuonna 2023 liittynyt Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan, joka edistää kestävästä matkailusta Suomessa. Tähän kuuluu muun muassa, että edistetään mahdollisuuksia matkustaa kohteeseen julkisin kulkuvälinein ja vähäpäästöisesti, kasvatetaan viipymää matkailualueella, toimitaan hyvänä esimerkkinä ympäristöasioissa sekä mahdollistetaan ja kannustetaan kävijöitä toimimaan ympäristöystävällisesti. Metsähallitus on yhteistyössä Paraisten kaupungin kanssa kehittänyt muun muassa ulkosaariston vierasvenesatamia EU:n Central Baltic -hankkeen (2018–2020) rahoituksen avulla. Tuolloin tavoitteena oli parantaa rakenteita, palveluita ja luonnonsuojelua.

Metsähallituksen edustaja esittelee liikelaitoksen kestävästä matkailuun liittyvää työtä Saaristomeren kansallispuistossa keskittyen erityisesti jätehuoltokysymyksiin.

Oheismateriaali	Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma 2023–2035 Kestävän matkailun periaatteet kansallispuistoissa, luonto- ja historiakohteissa sekä maailmanperintökohteissa
Esittelijä	Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Saaristolautakunta saa tiedoksi Metsähallituksen esityksen ja painottaa sen tärkeyttä, että yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa edistetään kestäviä ratkaisuja sekä tuetaan ja kokeillaan uusia innovaatioita ja kestäviä työtapoja Saaristomeren, saaristossa asumisen ja kestävien ekosysteemien hyväksi.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Metsähallituksen luontopalveluiden asiointijohtaja Mikael Nordström kertoi jätehuollosta Suomen kansallispuistoissa ja erityisesti Saaristomeren kansallispuistossa. Mikael valotti käymäläjätteisiin liittyviä haasteita ja tarvetta ratkaisujen kehittämiseksi sekä alueen eri toimijoiden välisen yhteistyön tärkeyttä. Metsähallitus päivittää käymäläjätteitä koskevia periaatteita kaikkien 41 kansallispuiston osalta vuoden 2025 aikana.
Jakelu	Kaupunginhallitus, johtava ympäristönsuojelutarkastaja, yhdyskuntainsinööri
